

Poljska slavi lahko zmago - Obrambne priprave Amerike

Pod premočjo poljske armade se morala mala država Litvenija podati in priznati Poljski teritorij, ki ji ga je ta vzela v letu 1920. — Med obema državama se upostavijo normalni odnosi. — Demonstracije proti Judom na Poljskem.

Varšava, Poljska. — Koncem tedna je Poljska dosegla, da se je končal njen spor s sosednjo državo Litvenijo, kateri je trajal celih 18 let in ki je grozil, da se bo razvil v oborožen konflikt. Poljsko prebivalstvo je s proslavami, ki so se vršile po celi državi, pokazalo svoje veselje, da se je ta napetost končno nehala, zlasti, da je Poljska v poravnanju spora odnesla popolno zmago, da se ta zmaga ne more imenovati preveč častna, kajti Litvenci so se uklonili na pod oboroženim pritiskom in drugega izhoda za nje sploh ni bilo.

Predmet za ta dolgotrajni spor je bilo mesto Vilna s kom teritorija, ki ga obdaja. Za to ozemlje je prišlo do spopada že leta 1920; Poljska je s svojo vojaško premočjo takrat ozemlje zasedla in ga obdržala pod svojo oblastjo. Litvenija te zasedbe ni nikdar priznala in, da kaže svoj protest proti njej, je ukinila s Poljsko vse nje, je ukinila s Poljsko vse diplomatske in druge odnose; celo vlaki niso vozili med obema državama. Tako je to mirno vojno stanje obstajalo med njima vse doslej, celih 18 let, in bi se bilo bržkone še nadaljevalo, da se ni pred nekaj tedni pripetil obmejni incident, v katerem je bil ubit neki poljski vojak. Vsled tega dogodka je staro sovraštvo znova vzplapolalo in Poljska se je odločila, da bo napravila temu stanju konec. Poslala je Litveniji ultimatum, v katerem je zahtevala, da se upostavijo normalni odnosi, da je Vilna poljska. Ker je Poljska istočasno poslala vojaštvo na mejo in zagrozila z vojno, se je mala Litvenija morala ukloniti in ugoditi zahtevi.

V Poljski sami se je med tem vojno navdušenje razpalilo do blaznosti. Ker se vsled mirne podaje Litvenije ni moglo izdijati v pravi vojni, si je poiskalo duška drugje in tako so izbruhnile krvave demonstracije proti Judom, v katerih ste bili ubiti dve osebi, nad sto pa ranjenih.

SPLOŠNI POBEG IZ BARCELONE
Barcelona, Španija. — Kdor je bil mogel, je pobegniti zadnji teden iz tega mesta v razne kraje v predmestju, da se je umaknil neusmiljenemu uničevanju, katero so skoraj neprestano sipali nacionalisti iz zrak s svojimi aeroplani. Koliko jih je pri teh napadih prišlo ob življenje, se ne more dognati, ker je gotovo še na stotine žrtev pokritih z razvalinami. Med tistimi, ki so bili ubiti zadnji petek, je bil tudi francoski podkonzul, M. Leconteaux. Bombe, ki jih mečejo nacionalisti, imajo strahovit učinek in njih eksplozija je nenavadno močna. Ugiba se zato, s kakimi snovmi so napolnjene. Nekateri domnevajo, da je v njih tekoč zrak. Nacionalisti so potom letakov zadnji petek obvestili prebi-

UDAR PO OLJ- NIH MAGNATIH

Mehika razlastila tujezemski oljne financirje.

Mexico City, Mehika. — Odločen udarec je zadala mehiška vlada tujezemskim oljnim magnatom, ko je z ukrepom, ki ga je izdal zadnji soboto predsednik Cardenas, enostavno zaplenila vso lastnino tujezemskih oljnih družb, katerih je 17 in ki jih po pretežni večini lastujejo angleški in ameriški financirji, kateri imajo tu investiranih okrog 400 milijonov dolarjev. Ta odredba je bila rezultat dolgega spora, ki je vladal med delavskimi unijami in družbami, ker so se zadnje trdovratno upirale, da bi zvišale plače ali na kak drugi način delile svoj dobiček z delavstvom.

PROFESOR ZVETINA ODLIKOVAN

Chicago, Ill. — Od jugoslovanske vlade v Beogradu, je prejel v nedeljo, 20. marca, odlikovanje Jugoslovanske krone IV. razreda profesor John Zvetina, ki poučuje na Loyola univerzi v Chicagu. Odlikovanje mu je podelil generalni konzul Jugoslavije, Peter Cabrić, na banketu, ki je bil prirejen v počast g. generalnemu konzulu v Medinah Club House v nedeljo večer, na katerem se je zbralo več sto oseb.

ČEHOSLOVAŠKA ŽELI NO- TRANJEGA MIRU

Praga, Čehoslovaška. — Z ozirom na nevarnost, ki ji preti od nazijske Nemčije, skuša dati tukajšnja vlada nemški manjšini v državi toliko pravice, da ta ne bo imela nobene poyoda več za pritožbe, da je zatirana. Že prej je vlada dovolila, da se bo oddalo 22 odstotkov administrativnih mest zastopnikom Nemcev, zadnji soboto pa je povrhu tega tudi dovolila, da bodo tisti distrikti, v katerih stanujejo Nemci, upravljani od samih Nemcev.

ŠE NI KONCA "ČISTKE"

Moskva, Rusija. — Kakor kaže, sovjeti še niso končali s čiščenjem v svojih vrstah. Zadnji teden so se vložile obtožbe proti bivšemu justičnemu komisarju Krilenku zaradi rovarjenja proti državi in obenem se je objavilo, da je bilo aretiranih tudi več duhovnikov.

PO KAT. SVETU

Milwaukee, Wis. — Po odloku iz Vatikana so prejeli tukajšnji duhovniki častna odlikovanja, in sicer sta bila dva imenovana hišnim prelatom, eden pa kancelarjem. Vsem trem pa je podeljena pravica do naslova "monsignor".

Columbia, So. C. — Država South Carolina je edina v celi Uniji, kjer se pod nobenim pogojem ne dovoljuje razpoka. Tako bo tudi ostala, kajti pred kratkim je v državni zbornici propadel predlog, ki je zahteval, naj se da ta zadeva na splošno glasovanje.

Ottawa, Ont. — V tukajšnji nižji zbornici je bil sprejet zakonski predlog, po katerem bi bilo kaznjivo, siliti uslužbenca k delu ob nedeljah. Predlog je bil poslan še v senatsko zbornico.

New York. — Dr. C. J. Ryan je v članku, ki je izšel v reviji "Thought", povdarjal potrebo, da bi morale katoliške šole dobiti delež na denarju, ki ga plača prebivalstvo za zdrževanje šol, in je pozival katoliške, naj dvignejo svoj glas.

MODERNA ALKEMIJA

Rochester, N. Y. — Dr. L. A. Dubridge, znanstvenik na tukajšnji univerzi, je zadnji petek objavil, da se mu je posrečilo s silo pet in pol milijona voltov, razbiti atom zlata in ga izpremeniti v svinco. Vendar pa pravi, da se isti proces ne more uporabljati v nasprotno svrhu, da bi izpremenil svinco v zlato.

NAČRTI ZA OJAČENJE

Amerika se pripravlja, da ojači svojo obrambno silo na morju in na suhem.

Washington, D. C. — Nemirni svetovni položaj, ki se je posebno izrazito pokazal tekom zadnjih nekaj dni, je znatno ugledil pot za izvedbo oboroževalnega programa, ki ga je predložila vlada Zed. držav in ki se točasno razmotriva v kongresu. Nasprotniki programa, pacifisti, ki trdijo, da Amerika ni v nikaki neposredni nevarnosti in ji torej v oboroževanju ni treba slediti ostalemu svetu, izgubljajo na moči, ker čimdalje bolj prevladuje mnenje, da v slučaju splošnega konflikta tudi Ameriki ne bo prizanešeno.

Tako se je v nedeljo s skorajšnjo gotovostjo izražalo pripravljenost, da bo drugi dan, v ponedeljek, sprejet v poslanski zbornici zakonski predlog, s katerim se nakazuje znesek ene milijarde 113 milijonov dolarjev za ojačenje ameriške mornarice.

Ko se je zasigural sprejem programa za graditev novih bojnih ladij, so pa izvedenci takoj pokazali na težave, ki bodo nastopile pri izvajanju tega programa in ki obstoje predvsem v pomanjkanju potrebnih ladjedelnic. Sedaj obstoječe ladjedelnice so namreč že zdaj tako zaposlene, da bi vzelo vlado celih 22 let, predno bi mogle biti izdelane v njih vse ladje, zahtevane v programu.

Med tem, ko skušajo najti izvedenci pomoč za odstranitev teh težkoč, se pa armadno vodstvo bavi z načrtom za čim najbolj uspešno mobilizacijo pehote v slučaju potrebe. Kakor objavljajo, jim bo omogočeno, tekom štirih mesecev postaviti pod orožje celo dva milijona mož.

Ko pošiljate svojo naročnino za "Am. Slovenca" tekom kampanje, ne pozabite omeniti, komu želite nakloniti svoje glasove!

Iz Jugoslavije

Usodna posledica prepira v Zgornjem Logu pri Litiji, ki je skoro zahteval življenje 27 letnega mladeniča. — S petstotakom kupil tisočak. — Smrtna kosa. — Še druge vesti iz starega kraja.

Na kuhinjski nož je padel

Litija, 1. marca. — V gostilni pri Mlakarjevih v Zgornjem Logu je prišlo včeraj do žalostnega dogodka. Mlakarjeva gostilna, kakor se po starem imenuje, stoji blizu znane velikega litijskega predora, ob novi cesti proti Ljubljani. Gostilna pripada g. Praprotniku. Gospodarjev sin Ludvik Praprotnik, ki mu je 27 let, je brezposeln. Sicer se je trudil, da bi dobil kje zaposlenje, a mu prav zadnje čase to ni uspelo. Včeraj je sedel v domači gostilni in je pri kozarčku vina postal prav dobre volje. Prišlo pa je do malega nesporazuma z domačini. Ludvik se je naenkrat močno razburil in zagrozil, da bo svojemu stanju napravil konec in da se bo kratkoma zaklal. Res je popadel velik kuhinjski nož in zbežal iz gostilne. Domači so hiteli za njim, da mu iztrgajo nož iz rok. Nastal je vrvež, v katerem je Ludvik posrečeno padel in se nasadil na nož. Posledica padca je bila strahotna. Ludvik si je globoko presekal čreva.

Tisočake je kupoval

Maribor, koncem febr. — Na premeten način je neznan moški ogoljufal dve blagajničarki v dveh tukajšnjih trgovinah. V prvi je kupil galose in jih plačal z bankovcem za 500 dinarjev. Ko mu je blagajničarka menjala ter mu izplačala razliko v stotikih in kovancih, se je nenadoma spomnil ter dejal, da bi rad imel tisočak. Segel je v listnico ter priložil k že menjanemu denarju zopet bankovec. Blagajničarka je menila, da je priložil bankovec za 500 Din, pa je bil le stotak. Mož je potem spretno govoril, spravil tisočak in odšel. Blagajničarka je šele po njegovem odhodu ugotovila prevaro. Slepár se je potem podal kar v drugo trgovino, kjer je kupil žepno svetilko, katero je tudi plačal s petstotakom ter zopet na isti način spravil v žep tisočak. Obe oškodovani blagajničarki sta sleparja precej natančno opisali, tako da ima policija dobre podatke za zasledovanje.

Podsulo jo je

Na kirurški oddelku ljubljanske bolnice je bila pripekljena 32 letna posestnikova žena Angela Pičeva iz Rov pri Zagorju. Hiša se je zrušila nad njo, pa jo je zidovje zasuvalo, da je dobila precej hude poškodbe po vsem životu.

Smrtna kosa

V Mošnjah v župnišču je umrl Jurij Logar, oskrbnik in bratranec pokojnega moženjskega župnika Ivana Ev. Trpina star 58 let. — V Celju je umrla Josipina Šribar, rojena Hofbauer, vdova po nadučite-

lju stara 75 let. — V mariborski bolnici je umrla Marija Kramaršič, soproga strugarja državnih žel. v pokoju stara 69 let.

Gorelo je

V Sv. Janžu pri Vuzenci je zgorela hiša posestnika Franca Zvikarta. Ogenj je nastal v sobi, v kateri je živel podnajemnik Kuhelnik s svojo ženo. Škode je nad 20,000 dinarjev.

Prešernost povzročila nesrečo

V ljudski šoli v Rušah se je 12 letni učenec Franč Kranj, sin tovarniškega delavca prešerno vozil po ograji stopnišča z drugega nadstropja. Nena doma je omahnil in padel v pritličje na cementna tla, kjer je obležal nezavesten. V bolnišnici so ugotovili da ima zdrobljeno lobanjo in hude notranje poškodbe.

Zlata poroka

V Novi vasi pri Radovljici sta slavila zlato poroko Jakob Kapus in njegova žena Marija. Cerkveno opravilo je opravil domači župnik. Zakonca imata tri sinove, šest hčerk, 21 vnukov in dva pravnuka. Jubilat je že 51 let kovaški mojster, 38 let je pa minilo odkar je ustanovil obrt za izdelovanje cementnin.

Delavce je nabiral

V Bišu v Slovenskih goricah se je pri svojih sorodnikih pojavil neki Alojz Belec, ki je prehodil že pol sveta in se nazadnje mudil na Poljskem. Začel je nagovarjati ljudi, zlasti mlada dekleta, naj gredo z njim na Poljsko, kjer jim bo preskrbel dobre službe. Odziv je bil ogromen. Več sto ljudi iz Biše, Sv. Antona in okoliških vasi se je prijavilo in Belec je pri teh ljudeh dobro živel. Kar naenkrat je pa Belec izginil in z njim tudi denar, ki so mu ga ljudje zapuili.

Statistika

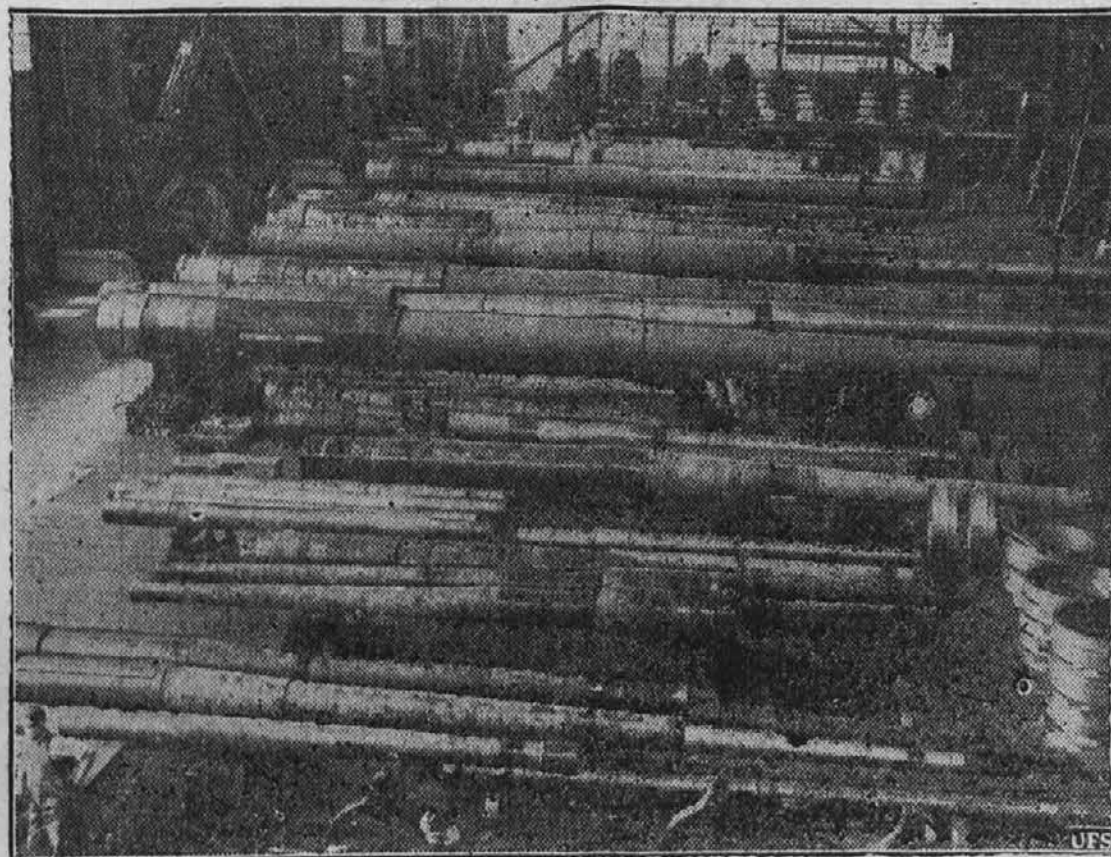
V Vavti vasi je bilo v letu 1937 28 rojstev in 16 mrlitev, kar je primeroma malo za župnijo, ki šteje 1470 duš. Navadno jih je bilo okoli 40 na leto. Zaradi krize je padlo tudi število porok.

Požar

Na Pobrežju pri Mariboru je ogenj uničil gospodarsko poslopje posestnika Ivana Rojka. Poslopje je popolnoma uničeno, poleg tega je tudi zgorelo za poldrugi vagon sena in mnogo drugih pridelkov, da gospodar trpi škodo nad 40,000 dinarjev. Kako je ogenj nastal ni znano, sumijo pa, da ga je podtaknila zlobna roka.

Katoliški Slovenci naročajte in podpirajte svoj lastni list "Amerikanski Slovenec"

OBOROŽEVANJE NA VSEH KONCIH

Amerika se čuti prisiljeno, da ob splošnem svetovnem oboroževanju ne zaostane pri ojačevanju svoje obrambne sile, in tako je tudi ona zadnje čase pospešila svoje oboroževalno delo. Gornja slika kaže notranjost neke topovske tovarne v Washingtonu, kjer se vidijo v delu topovi različnih velikosti.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

The first and the oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, pone-
deljkom in dnevom po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after holidays.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti depozirani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Balkanska zveza

Medtem ko Evropa še odmeva od govora nemškega kanclerja Hitlerja in ko se spreminjajo osnove angleške zunanje politike ter je srednja Evropa še vsa razbolela od sunkov, ki jih je zadnje čase sprejela, medtem ko velesile sredi miroljubnih zatiranj drve v oboroževanje, kot ga zgodovina še ne pozna, se je v turški prestolnici sestala konferenca Balkanske zveze v ozračju najlepšega razpoloženja. Ko da bi se Balkan hotel sedaj maščevati za vsa obrekovanja, ki so nanj letela, češ da je smodnišnica ali vražja kuhinja, od koder izvirajo krvava obračunavanja med narodi in in tisti tvor, ki zastruplja lepo sožitje Evrope. Danes je podoba drugačna. Danes vlada na Balkanu mir in je ostali svet ves v plamenih. Lepo maščevanje je to, ki ga je svet lahko vesel in na katerega so oni, ki se jim je čudež balkanske sloge posrečil, lahko ponosni.

Štiri zavezniške države, Jugoslavija, Romunija, Grčija in Turčija, ki se sestanejo k vsakoletnemu zasedanju v Ankari, nimajo v bilanci, ki jo bodo položile na konferenčno mizo, ničesar, kar bi vzbujalo slabe spomine ali povzročalo vznemirjenja. V najlepši medsebojni slogi je preteklo zavezniško leto in vsaka lahko pokaže mirno zavest, da je po svoje prispevala, da je Balkan ostal miren, trezen, delaven, navdušen za napredek, ne samo v kolikor tiče balkanskega ozemlja samega, ampak tudi za ves južno-evropski svet, ki danes stoji pod vtisom balkanskega tihožitja. Ne samo, da medsebojna zvestoba in dejanska opora v ničemer ni popustila med zavezniškimi državami, ampak se je zavest skupnosti še utrdila v prepričanju, da so balkanski narodi danes ono upopolno dejstvo v Evropi, od katerega tudi veliki narodi pričakujejo, da bo s svojo moralno težo vplivalo na zmago mirovnih hotenj v zunanji politiki velikih narodov.

Jugoslavija je od lanskega zasedanja v Atenah, ko so na njo pritiskale še neke podre intrige, s ponosom nadaljevala svojo pot navzgor. Končala je svoja prizadevanja za pomirjenje vseh svojih meja in lahko pokaže, da je uvaževanja vredna družabnica v Balkanski zvezi, zaželjena prijateljica in zaveznica in na prostoru, ki ga obvlada, stober organiziranega miru. Njen ugled je danes visok, tako visok, kot še nikdar ni bil, in njena beseda ima v mednarodnem življenju težo, kot je še nikoli ni imela. Tudi Rumunija je pogumno šla navkreber, zvesta prvenstvenemu cilju, da svojemu narodu ohrani mir. Zadnje čase je v tem svojem hotenju sprevidela, da je treba z močnejšo roko zbrati vse tvorne sile naroda in iztrebiti iz državnega življenja vse ono, kar je njeno moč razkrajalo. Torej prihaja tudi ona na konferenco v Ankaro z večjo avtoriteto in je njen doprinos k balkanski mirovni skupnosti mnogo pridobil na moralni in materialni vrednoti. Grčija je vse leto pridno delala, urejevala svoje gospodarstvo in navajala narod k tvornemu udejstvovanju. Žela je velike uspehe in ko so se zadnjič pojavili nekateri znaki notranjepolitičnih bolezni, Grčija ni imela nobene težave več, da jih ozdravi, dočim bi prejšnja leta lahko postali usodni. Znamenje, da se temu narodu vrača zdravje in veselje do ustvarjajočega življenja in da postaja Grčija v sestavi Balkana oslon, na katerega se mirno smemo zanašati. Tudi Turčija, četrt v tej miroljubni družbi, za svojimi zaveznicami ni zaostajala. Rastla je v blagostanju in v samozavesti ter je svojo miroljubnost dala naprej svojim velikim sosedom Prednje Azije, kjer je Balkanska zveza postala vzor za podobne meddržavne skupnosti, ki tamkaj čuvajo mir z velikim uspehom.

Da prav zares, tisti Balkan, na katerega je ostala Evropa neprestano kazala z zgražanjem, češ, da je kotel večnega nemira v Evropi, tisti Balkan živi zadnjega leta v najlepše vzornem miru, kakršnega žal v toliko opevani zapadni kulturni in civilizirani Evropi ni najti.

Ako bodo balkanske države nadaljevale v tem duhu, se bo ostali del Evrope od Balkana še lahko učil, namreč mirnega in razumnega življenja.

Pred nekaj leti se je v Zd. državah začela akcija, ki naj bi propagirala misel, da bi Američani kupovali le domače blago. Ljudje so začeli nositi gume z napisom:

"Buy American!" — Nekdo je pa dotični gumb ogledaval in je zadaj bila vtisnjena znamka z označbo: "Made in Japan". To je doslednost!

Z WILLARDSKIH FARM POROČAJO

Willard, Wis.

V bolnišnici Presv. Srca Jezusovega v Claire se je moral podati po vsej tukajšnji okolici dobro poznani in priljubljeni duhovnik Rev. Peter Weber, župnik naše sosednje fars Matere božje v Neilsville, Wis. — Častitega g. že več let muči neljuba srčna bolezen, vsled česar je bil prisiljen opustiti vodstvo fars, katero je opravljal 24 let v splošno korist svojih ljubljene faranov. Leta 1924 je do tal pogorela njegova stara nujen razvalinah je pozidal cerkev, ki je bila lesena. Na novo krasno cerkev, ki je ena najlepših v tukajšnji okolici. — Blagemu gospodu želimo zopetno povrnitev ljubelega zdravja.

Isti bolnišnici se tudi nahaja vsem, zlasti mladini, znana in priljubljena članica Marijine družbe Miss Anna Smedic, hčerka Mr. in Mrs. John Smedic. Morala se je podvreči operaciji na golši. — Tudi njej želimo hitrega okrevanja.

Poročevalec

GOSPODU STEFETU VRTINU NA GOMILO

Cleveland, O.

Božja dekla Te je v božji vrt pozvala; Dokončal si naglo svojo zemsko pot! Slika Tvoja bo v spominu nam ostala, Tvoje zvesto delo, plača naj Gospod!

Tako nepričakovano je prišla žalostna vest, da je bil g. Vertin odpoklican... — Naenkrat je prišla božja poslanica, naglo Te je izrgala iz srede naših dragih. — Nepričakovano hitro Ti je izrgala iz rok veliko delo v uradu naše Kranjske Katoliške Jednote, kjer si ga toliko leta tako vestno vršil.

Gledam par mesecev nazaj, ko si pohitel na naš klic s svojjo mašino k č. šolskim sestram v Jolietu po nas tri članice iz Collinwooda od dr. sv. Jožefa št. 169, KSKJ. Zelele smo si ogledati urad naše Jednote. Zrtvoval si za nas svoj tako redki prosti čas, tako potrebni oddih ter nam s svojo veliko prijaznostjo, z vso svojo eleganco pokazal, kar smo želeli videti.

Kdo bi pač takrat mislil, takrat, tam na postaji v Jolietu, da smo se zadnjič pozdravili, zadnjič si segli v roke želeč drug drugemu "nasvidenje!"

V zameno za Tvojo velikodušnost naj Ti bodo te vrstice, katere sem napisala ob Tvojem odhodu v naš pravi dom, v naša večna bivališča.

V imenu svojih sotovarišic,

članice Jednote Ti kličem: Večni mir naj bo Ti, in večna luč Ti zdaj svetli!

Borci smo, za večni dom naš pravi; Priporiti moramo si večno srečo vsi! Kadar nam božja dekla tukaj pot ustavi, Takrat, na svidenje nad zvezdami!

Marie Kurnik

KAJ PIŠE DETROITSKI POROČEVALEC

Detroit, Mich.

Zopet sem se namenil da poročam kako se imamo v Detroitu. — V letošnjem predpustu nisimo imeli nič porok pri sv. Janezu Vianeu. Slabi časi so, dela se prav malo, skoraj nič. Tako se torej mladina dvakrat premisli predno napravi usodni korak.

Moram poročati tudi žalostno novico, da smo namreč zopet izgubili enega farana in to je bil Mr. John Sunich, doma od Črnomlja, Jugoslavija. V Ameriko je prišel že pred 50 leti in sicer na Calumet, Mich. kjer je več let vodil gostilno. Tukaj v Detroitu se je nahajal kakih 17 let, do svoje smrti. Sledil je pač svoji ženi, ki je umrla kakega pol leta pred njim. Zapušča šest hčera in enega sina, katerim izrekam moje sožalje.

Naj tudi poročam, da se je ponesrečila Mrs. Mary Perushek, katera je tukaj dobro poznana. Padla je po stopnicah in si prebila glavo. Udarac je bil tako močan, da je bila en teden nezvestna. Sedaj se še vedno nahaja v Highland Park bolnišnici. Dobri ženi želimo, da bi kmalu popolnoma okrevala, saj jo takorekoč povsod pogrešamo.

Nahajamo se v kampanji za Amerikanskega Slovence, kakor tudi v času naročbe za "Novi Svet". Naša naloga je, da podpiramo katoliški tisk. Kateri ste še tako srečni da delate, ste prošeni da poravnate zaostalo naročnino.

Poročevalec

KAJ NOVEGA V CLEVELANDU?

Cleveland, O.

Težko je bolna na svojem domu naročnica Amer. Slovenca gospa Marija Zupančič, ki stanuje na 441 East 158th St. Želimo ji, da z božjo pomočjo kmalu popolnoma okreva. — Na svoj dom iz bolnišnice se je po prestani težki operaciji povrnila gospa Margareta Rožance z 15721 Waterloo Rd. — Tudi njej želimo skorajšnjega popolnega okrevanja.

Rojaki, čas pokore in premišljevanja ter samozatajevanja je sedaj tu. Ne zamudimo te sedaj ugodne prilike. Če

odlašamo, bo morda že prepozno, potem pa večnost, ki bo, kakor smo si zaslužili. Kaj si bomo izbrali? — Naročajmo se na katoliške liste, ki so edini vredni vse naše podpore. Premislite to in storite po vaših zmožnostih. J. P.

KAKO JE NA DIVJEM ZAPADU

Rock Springs, Wyo.

Živimo še in ni nas še zima pobrala, kajti bila je dokaj mila, dočim so bile druge zime vse bolj hude. Za zdravje pa ni bila dobra, skoro vsakdo je dobil prehlad, pa naj bo mlad ali star; zlasti za glavobolom se ljudje pritožujejo.

Pred nedolгим časom sta umrla Frank Cukole, star 71 let, ki je zapustil ženo in veliko družino; so naročniki Amerikanskega Slovence. — Komaj čez en teden za njim pa je umrla njegova hči Angela Župec, poročena komaj sedem mesecev. — Prizadetim sožalje, mrtvim naj pa sveti večna luč.

Skoraj bi bila zadela velika nesreča Mrs. Val. Pečnik. Opekla se je namreč z gazolonom, pa ne bo prehudih posledic, kakor se je poprej govorilo. — Operaciji se je moral podvreči Lenard Potočnik. — Marija Božnar boleha že več let za revmatizmom v nogah. — Vsem bolnikom želimo zdravja, da bi mogli zopet opravljati svoje delo. — Marija Cukole se tudi bolj postelje drži.

Glede dela se tudi mi ne moremo pohvaliti, tako je kot drugod. Nekateri delajo po eden ali dva dni na teden, drugi nekoliko bolje. Kar se tiče premogarske industrije zunaj rovov, sploh ni dela. Veliko delavcev so družbe odslovile iz premogorov, med njimi največ starih družinskih očetov. Je že tako, da se družbe rade iznebijo starih delavcev, če le morejo.

Kljub temu, da so delavske razmere prav slabe, si naročniki Amerikanskega Slovence prizadevajo, da bi list obdržali in ponovili naročnino. Nekateri se pred časom plačajo, za kar jim gre vsa pohvala in priznanje. Prav lepa hvala vsem tistim, ki ste list na novo naročili, kakor tudi tistim, ki ste si naročili na mesečnik "Novi Svet" in pokupili preostale številke "Novoga Sveta". Hvala vsem in vsakemu za naklonjenost in poštrevbo. Nekateri so mi prav po gosposko postregli, ko sem prišla v hišo.

Kampanja za Amerikanski Slovenec se je obrnila v drugo polovico. Morda smo že veliko zamudili, vsega pa še ne. Še imamo veliko časa za pridobitev novih naročnikov, četudi ne bodo glasovi tako visoki, vendar bo nov naročnik prav toliko vreden. Jaz se bom še potrudila v tej zadnji polovici kampanje, če se bo dalo še kaj uspešno "fšat", kakor se izraža Mrs. Ušeničnik.

Taki, ki vam je pero igrača, se le še večkrat oglasite z dopisi; Mrs. Ušeničnik, g. Joško

Skubie od zlatih vrat, g. Raly iz Milwaukee in drugi, katerim ne vem sedaj imena. Bolj ko bodo dopisi pisani v veseljem tonu, toliko raje jih bodo ljudje brali in list raje naročali. Ljudje so radovedni kako je po drugih naselbinah in državah, kako se imajo rojaki, kaj in kako delajo, sejejo, sadijo, itd.

Kateri se bote še na novo na list naročili ali naročnino ponovili v tej kampanji, oddajte svoje glasove Mrs. Josephini Meglen v Pueblo, Colo. Žena je že priletna, pa se kljub temu trudi kolikor ji je mogoče pri razširjanju lista Amerikanski Slovenec že dolgo vrsto let. Stori jo to ljubeč, da bo ona kronana kraljico koncem kampanje. Če se združi celi divji zapad v enotno fronto, vse tja do zlatih vrat Kalifornije, stavi groš, da bosta srebrna kupa in kraljevska krona prirajžali v lepo Colorado. Zato le korajžo, pa na delo. Mi hočemo kraljico na zapadu. Pokažimo, da nismo iz zadnje moke. Če bomo izgubili, se nam bodo smiljali, zato skrbimo, da privedemo našo kandidatinjo na vrh kandidatne liste za vsako ceno. — Najlepši pozdrav vsem starim in novim naročnikom Amerikanskega Slovence in "Novoga Sveta" tukaj in onkraj morja.

Uržula Ivšek, zast.

ROJAK IZ KANADE SE OGLAŠA

Hamilton, Ont. Canada

Za malo prostora prosim g. urednika, da napišem par vrstic ter povem ostalim naročnikom in čitateljem, kako se mi Amerikanski Slovenec dopade. Tako rad ga prebiram, da se večkrat z mojo boljšo polovico malo sporečeva zaradi lista. Ona mi namreč večkrat očita, da drugega ne delam, kot samo "cajtange" gledam in da ko enkrat list v roke, primem, ga ne odložim dokler ga ne preberem. Seveda, ona samo zato tako govori, da bi ji potem list pustil, pa bi ga ona začela brati, kajti tudi njej se dopade.

Zadnjič sem bral dopis od Mr. Antona Grdina iz Clevelanda, O., USA., pa se mi je revež zasmilil, ko je tožil, da ne ve kaj početi, ker so ga postavili za kandidata v letošnji kampanji Amerikanskega Slovence. Takoj sem sklenil da plačam svojo naročnino, katero vam g. urednik tukaj pošiljam, glasove pa pripišite Mr. A. Grdinatu v Cleveland. — Pozdrav vsem bralcem in bralkam tega lista.

John Horvat

UTRINKI

Glavni ideali današnjih politikarjev je dolar. Iz ljubezni do tega se žrtvujejo in trudijo.

Izkušnja človeka uči, da se jih največ od izkušenj ni prav nič naučilo.

Obraz marsikoga je zapisnik njegovega življenja.

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Na operacijo

Euclid, O. — V St. Alexis bolnišnici se je moral podati Edward Gabrenja od dobro poznane Gabrenjeve družine z 22010 Ivan Ave. kjer se je moral podvreči operaciji.

Žalostna vest

Pueblo, Colo. — Mrs. Ana Gradišar je dobila te dni iz stare domovine žalostno sporočilo, da ji je v vasi Skopec, fara Rob na Dolenjskem umrla ljubljena mati Frančiška Zakrajšek v starosti 64 let. Pokojna je bila rojena Skul in sicer v vasi Brankovo, fara Velike Lašče. Zapuška žalostnega soproga Antona, tri hčere, tri sinove, brata Janeza ter sestro Marijo Skul, tukaj v Puebli pa že omenjeno hčer Mrs. Gradišar ter brata Franka Skula. — Naj v miru počiva.

Na oddih

Calumet, Mich. — Rudolph, John in Karl Vertin, sinovi dobro poznane trgovca Mr. Johna Vertina, so pred kratkim odpotovali v južne države, kjer nameravajo ostati kake tri tedne. Obiskali bodo več krajev, tako tudi mesto Havana na otoku Cuba.

Drevo ga je ubilo

Arcadia, Nebr. — Na farmi v tukajšnji bližini je našel žalostno smrt rojak Karl Pance. Hotel je namreč posekati neko drevo za kurjavo, pa je drevo padlo nanj in ga ubilo. Star je bil 52 let in zapuška ženo in tri sinove. Doma je bil iz Zagorja ob Savi.

Veseli dogodek

Milwaukee, Wis. — Vile rojenice so se oglasile pri družini Mr. in Mrs. Peter Puhek z West Walker Str. ter jim prinesle zalo hčerko.

Nov grob na zapadu

Pueblo, Colo. — Dne 11. marca je tukaj preminul rojak Anton Uršič, v starosti 59 let. Doma je bil iz St. Ruperta na Dolenjskem. Zapuška žalostno soprogo Fany, pet sinov in tri hčere; v stari domovini v Celju na Štajerskem sina Antona in eno sestro. Poleg teh zapuška v Clevelandu, O., dve sestrji Mrs. Berto Sile in Mrs. Albino Smrekar. Slednja je prišla na pogreb, ki se je vršil 14. marca iz hiše žalosti ob veliki udeležbi sorodnikov in prijateljev v cerkvi Matije Pomagaj kjer je Father Anthony Roitz opravil sv. mašo za dušnico. Družini sožalje, njemu naj sveti večna luč.

Ko pošiljate svojo naročnino za "Am. Slovenca" tekem kampanje, ne pozabite omeniti, komu želite nakloniti svoje glasove!

"TARZAN NA RAZISKOVANJU"

(81)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Ko je Lady Greytok videla kaj princ Šborov namerava, se je postavila v bran. Urno je stegnila svojo roko, žele in mišice so se napele in vsiljive je občutil krepak udarec v lice, kar ga je tako osupnilo, da jo je izpustil. Ta trenutek je Jane izrabila, da je namerjala na prince ostro sulico.

Neustrašeno je Lady Greytok stala z naperjeno sulico proti Šborovu, da je ta presenečen obstal pri primerni daljavi, kajti ni pričakoval kaj takega. Nekaj časa sta tako stala, nato je Jane zapovedala: "Poberi se za drugimi, ali te pa prebodem. Tukaj ni druge postave, kot postava džungle!"

Ko je Šborov videl odločnost s kakršno se je nasproti njemu postavila Lady Greytok, mu ni kazalo drugega, kot da se je obrnil in začel klaverno stopati proti družbi, od katere se je bil oddaljil. Kmalu so jih dohiteli in nekako sredi popoldneva je Jane zapovedala počinek, da si poiščejo hrane.

Ko je princ videl, da sta Lady Greytok in Brown odšla vsak v svojo stran na levo, je svetoval Tibbsu, da bi šel malo okoli in nabral potrebnih drv za ogenj in preskrbel veje za zavetje. Annette je hotela Tibbsu pomagati, toda Šborov jo je ustavil in jo prijel za ramo, češ, da mora z njo govoriti.

Nedeljski kotiček

J. M. Trunk.

ČETRTA NEDELJA V MARCU

"Zadostuje ti moja milost" (2 Kor. 12, 9). Vsak človek dobi najmanj toliko milosti od Boga, kolikor zadostuje, da reši svojo dušo. Ako bi ne bilo tako, bi ne moglo biti resnične besede sv. pisma, ko pravi o Zveličarju in Bogu, "da hoče, da se izveličajo vsi ljudje" (1 Tim. 2, 4). Naravne moči ne zadostujejo, ti sam ne moreš, podpirati mora človeka milost, Bog ti mora pomagati. Kristus, "prava luč, ki razsvetljuje vsakega človeka, ki pride na svet" (Jan. 1, 9), je pravi svetlobni svet. Njegova luč sveti človeku od zunaj, ko mu nudi božje nauke, razsvetljuje pa ga tudi notranje, ko mu podeljuje milost. Ta luč bo svetila do konca sveta. Res je, da se čeli narodi nikoli niso sliki o njegovem nauku. Notranja milost pa prodre vendarle v srce vsakega človeka in ga primorava, da se odloči za ali proti luči. Milost je vsak prejel. To zadostuje. Drugo je pri človeku. Kar je več, tega Bog nikakor ne razdeljuje enakomerno. Eden je bolj vreden, drugi manj. Bog je dobrotljiv, a tudi svoboden pri darovanju. Da komur hoče, in kolikor hoče. Pritožuje se. Bog ti

odgovarja: "Priatelj, ne delam ti krivice. Ali ti nisem dal, česar potrebuješ, da se izveličaš? Vzemij svoje in pojdi. Hočem pa dati tudi temu slednjemu, kakor tebi in še več. Ali mar ne smem po svojem storiti, kakor hočem? Je li oko tvoje hudobno, ker sem jaz dober?" (Mat. 20, 13). Previdnost božja ravna navadno tako, da daje več onemu, kateri se izkaže, da je daru bolj vreden in vedno podeljuje novih milosti, ako kdo prejete milosti dobro porablja. Devica Marija, ako strogo vzamemo, gotovo ni zaslužila, da postane mati božja. Stvar je bila in stvar tega ne zamore zaslužiti. A Marija je na najbolj vreden način porabila prve ji podeljene milosti in s tem postala med vsemi zemljani najvrednejša, ker najčistejša in najpobožnejša.

Bog ti nudi roko v pomoč, ti jo moraš sprejeti. Važno je, da porabiš prvo milost. To je začetek. Ako dobro porabiš, pridejo še druge milosti, druga za drugo. Mnogi so porabili prvo milost in se s tem rešili, drugi so milost zlorabili, odklonili in pogubljeni so.

PO PRVI HUDI BITKI

Mr. Anton Grdina zmagal v prvi polovici letošnje kampanje. — Jolietški kandidat Mr. Anton Jelenich na drugem mestu. — Chicaški kandidat Mr. Jože Fajfar na tretjem mestu.

Prva polovica letošnje kampanje je za nami. Najbolj zanimiv del te kampanje je bil te zadnje dni pred zaključkom kampanje. Silovito je divjal boj med kandidati. In kakor zgleda danes, bo odločitev za glavno zmago osrečila enega izmed štirih kandidatov. Ti so: Mr. Anton Grdina iz Clevelanda, Ohio; Mr. Anton Jelenich, iz Joliet, Ill.; Mr. Jože Fajfar iz Chicago, Ill. in pa Rev. Francis Schweiger iz Gilberta, Minn. Kdo bo na prvem mestu po zaključku letošnje kampanje, ki se završi na dan 30. aprila 1938., je seveda še veliko vprašanje. Sile in moči se neprestano menjajo. Pa tudi za agitacijo bo zdaj večja ugodnost v stano menjajo. Na katoličani nimajo na dnevnem redu kakih posebnih drugih prireditev. Vsi tedne, zlasti v postnem času, ki se bližajo, zato te tedne, zlasti v postnem času, ki se bližajo, za agitacijo. Na stotine je še ljudi po naših naselbinah, ki še nimajo dnevnika "Amer. Slovenca". Okrog teh treba! Predstavite jim list "Amer. Slovenec" in radi se bodo naročili nanj in ostali njegovi stalni prijatelji, ko se bodo z njim seznanili. Ne pozabite pa, da zmagal bo le tisti, ki bo stalno na agitaciji, ki bo najbolj pridno agitiral in pridobival nove naročnike, kajti novi naročniki so, ki bodo povedli kandidate do zmage. Novi naročniki štejejo desetkrat toliko, kakor stari. Od 15. marca 1938. naprej, pa do 30. aprila 1938., šteje zdaj vsak dolar plačan za stare naročnine 50 glasov. Vsak dolar plačan za nove naročnine, pa šteje 500 glasov. Torej le korajžno v boj za novimi naročniki!

Poglejmo, kako so frčale bombe te zadnje dni:

MR. JOŽEF FAJFAR, Chicago, Ill. je dobil te dni od: Mrs. Rose Bokal, Pullman, Ill., 1 novo in 3 stare naročnine, kar da 7500 gl.; Mr. Joseph Suštarsich, Calumet, Mich. 2050 gl.; Mrs. Lucija Gregorič, Milwaukee, Wis. 2 nova in 124 starih naročnin, kar da 55,266 gl.; Mr. Frank Zokaj, Cicero, Ill. 600 gl.; Mr. Jože Perme, Widham, Mont. 250 gl.; Mr. Ivanka Glasac, Thornton, Ill. 200 gl.; Mr. John Fraus, Lemont, Ill. 500 gl.; Mrs. Jera Roncevic, Ashland, Wis. 250 gl.; Mrs. Mary Fajfar, Aurora, Ill. 1000 gl.; Mr. Jože Fajfar sam, je pa dobil 19 starih naročnin, kar da 9200 gl.; skupaj to pot je dobil 76,816 NADALJNIH GLASOV.

MR. ANTON GRDINA, Cleveland, Ohio je dobil te dni od: Mr. Ludvik Perušek, Willard, Wis., 1 novo in 1 staro naročnino, kar da 5500 gl.; Mrs. Ana Gliha, Cleveland, O., 1 novo in 3 stare, kar da 3250 gl.; Mr. Louis Lokanc, East Chicago, Ind. 250 gl.; Mrs. Mary Rot, Chicago, Ill. 300 gl.; Mr. Mike Bulich, Corning, Ohio, 500 gl.; Mr. John Horvat, Ont., Canada, 600 gl.; Mrs. Maria Szezič, Bessemer, Pa. 500 gl.; Mr. John Pelhan, Canonsburg, Pa., 250 gl.; Mrs. Mary Thomas, Olyphant, Pa. 500 gl.; Mrs. Mary Ahlin, Pittsburgh, Ohio, 500 gl.; Mr. Anton Grdina sam 1 novo naročnino, kar da 5000 gl.; Mr. Stephen Gyorkos, Alta, Canada, 1 novo in 1 staro naročnino, kar da 6600 gl.; Mr. Andrew Košir, Waukegan, Ill. 10 starih naročnin, kar da 3750 gl.; Mr. Frank Kokal, Universal, Pa. 500 gl.; Mr. Anton Tomšič, Strabane, Pa., 6 starih naročnin kar da 2500 gl.; Mr. Steve Potočnik, Detroit, Mich. 1 novo in 1 staro naročnino, kar da 6500 gl.; Mr. Jacob Drašler, Moon Run, Pa. 3 stare naročnine, 750 gl.; Mr. Jakob Resnik, Cleveland, Ohio, 3 stare naročnine, kar da 1500 gl.; Mr. Frank Smole, Barberton, Ohio, 11 starih naročnin, kar da 3750 gl.; Mr. Frank Perovšek, Willard, Wis. 1350 gl.; Mrs. Johana Mohar, Sheboygan, Wis. 1 novo in 5 starih naročnin, kar da 6625 gl.; Mr. John Prisel, Cleveland, Ohio, je poslal 8 novih in 41 starih naročnin, kar da 54,750 gl.; skupaj to pot dobi 105,725 NADALJNIH GLASOV.

MR. ANTON JELENICH, Joliet, Ill., je dobil te dni od: Mr. Marko Blutha, Joliet, Ill. 1 novo in 21 starih naročnin, kar da 12,500 gl.; Mr. Anton Jelenich, Joliet, Ill. sam 1 novo naročnino, kar da 5000 gl.; Mr. Joseph Bregar, Standard, Ill. 1 staro naroč-

POGODBA S ČEHI

Med ameriško in čehoslovaško vlado se je pred kratkim sklenila trgovska pogodba, ki bo omogočila Čehom uvoz kakih 600,000 parov čevljev v to deželo. Slika kaže prizor, ko se je pogodba podpisala. Na levi je čehoslovaški poslanik Hurban, na desni državni tajnik Hull.

nino, kar da 250 gl.; Mr. John Kramarich in Mr. Anton Jelenich skupaj nabrala in poslala 9 novih in 81 starih naročnin, kar da 37,850 gl.; Mr. Anton Strukel, La Salle, Ill. 14 starih naročnin, kar da 4000 gl.; Mr. Anton Krašovec, Manistique, Mich. 750 gl.; skupaj to pot dobi 60,100 NADALJNIH GLASOV.

Mrs. Mary Cadonič iz Pittsburgha, Pa. in Neimenovana iz Morgan, Pa. nominirata tem potom za pennsylvanskega kandidata v tej kampanji MR. MATHIAS KLUČEVŠEK, v Johnstownu, Pa. Mrs. Cadonič mu naklanja tem potom 3 nove in 15 starih naročnin, kar da 15,070 gl.; Neimenovana iz Morgan, Pa. pa 2 nove in 14 starih naročnin, kar da 12,850 gl.; Mr. Mathias Ključevšek, Johnstown, Pa. je poslal te dni 13 starih naročnin, kar da 3900 gl.; skupaj dobi 31,820 GLASOV.

MRS. AGNES MAHOVLICH, South Chicago, Ill. je poslala sama 1 novo in 7 starih naročnin, kar da 5,550 glasov. Nominira sama sebe za kandidatinjo. Mr. Candid Grmek, So. Chicago, Ill. ji naklanja 1800 glasov, kar da skupaj 7,350 GLASOV.

MRS. JOSEPHINE MEGLLEN, Pueblo, Colo., je dobila te dni od: Mrs. Mary Delak, Biwabik, Minn. 750 gl.; Mrs. Ursule Ivšek, Rock Springs, Wyo. 5 novih in 17 starih naročnin, kar da 28,350 gl.; Mr. John Udovich, Sheboygan, Wis. 16 starih naročnin, kar da 5800 gl.; Mr. Michael Kapsch, Colo. Springs, Colo. 7 starih naročnin, kar da 3250 gl.; Mr. Peter Majerle, Kansas City, Kans. 1000 gl.; Mrs. Mary Kotze, Walkerville, Mont. 1 novo in 6 starih, kar da 4500 gl.; Mrs. Josephine Meglen, Pueblo, Colo. sama je dobila 9 starih naročnin, kar da 3000 gl.; Mrs. Mary Anžlovar, Cleveland, Ohio 500 gl.; Mrs. Agnes Russ, San Francisco, Calif. 500 gl.; Mrs. J. Stepanich, Cherryvale, Kans. 500 gl.; Mrs. Antonia Požun, Johnstown, Pa. 500 gl.; Mr. Jakob Cukjati, Arma, Kans. 500 gl.; Mrs. Martin Težak, Crested Butte, Colo. 4 stare naročnine, kar da 1800 gl.; Mrs. Marie Prislant, Sheboygan, Wis. 6 starih naročnin, kar da 2500 gl.; skupaj to pot dobi 53,450 NADALJNIH GLASOV.

REV. FRANCIS SCHWEIGER, Gilbert, Minn. je dobil te dni od: Mrs. Johane Kastelic in Mrs. Antonia Nengar, z Eveletha, Minn. 2 nove in 15 starih naročnin, kar da 8675 gl.; Mrs. Frank Ulchar, Gilbert, Minn. 15 starih naročnin, kar da 4750 gl.; Mr. Joe Zaic, Hibbing, Minn. 7 starih naročnin, kar da 3000 gl.; Mr. Frank Laurich, Chisholm, Minn. 1 novo in 6 starih naročnin, kar da 3500 gl.; Mr. Jos. J. Peshell, Ely, Minn. 8 starih naročnin, kar da 3000 gl.; Mr. John Gerzin, Escalon, Calif. 250 gl.; Mr. Joe Sterbenz, Nashauk, Minn. 500 gl.; Mr. Frank Menart, Duluth, Minn. 500 gl.; Mrs. Ana Sheringer, Rapid River, Mich. 500 gl.; Mrs. Marija Petelin, No. Braddock, Pa. 500 gl.; Mr. Anton Rent, Gheen, Minn. 500 gl.; Mrs. Theresa Lesar, Ely, Minn. 150 gl.; Mr. Frank Tratnik Ely, Minn. 500 gl.; skupaj to pot dobi 26,325 NADALJNIH GLASOV.

Kandidatje se nahajajo v sledečih pozicijah:

MR. ANTON GRDINA, Cleveland, Ohio.....	136,925 glasov
MR. ANTON JELENICH, Joliet, Ill.....	114,125 "
MR. JOŽEF FAJFAR, Chicago, Ill.....	113,966 "
MRS. JOSEPHINE MEGLLEN, Pueblo, Colo.....	83,215 "
REV. FRANCIS SCHWEIGER, Gilbert, Minn.....	72,825 "
MR. MATHIAS KLUČEVŠEK, Johnstown, Pa.....	31,820 "
MRS. AGNES MAHOVLICH, So. Chicago, Ill.....	7,350 "
REV. JOHN SHOLAR, Duluth, Minn.....	3,750 "

KDO BO NA VRHU LISTE PRIHODNJIČ?

KDO BO POSLAL NAJVIŠJE ŠTEVILO NOVIH NAROČNIN PRIHODNJIČ?

ZA PIRUHE

bo poslal marsikdo svojim domačim v stari kraj kak dar. Mi pošiljamo denar v stari kraj in druge dele sveta zanesljivo in točno že več let. Denar dobijo prejemniki na dom potom pošte brez vsakega odbitka. Pošljite vašim velikonočna darila pravočasno. Včeraj so bile naše cene:

V JUGOSLAVIJO:	V ITALIJO:
Za \$ 2.55.....100 Din	Za \$ 6.50.....100 Lir
Za \$ 5.00.....200 Din	Za \$ 12.25.....200 Lir
Za \$ 7.50.....300 Din	Za \$ 30.00.....500 Lir
Za \$ 10.00.....400 Din	Za \$ 57.00.....1000 Lir
Za \$ 11.65.....500 Din	Za \$ 112.50.....2000 Lir
Za \$ 23.00.....1000 Din	Za \$ 167.50.....3000 Lir

Pri večjih svotah poseben popust.

ZA IZPLAČILA V DOLARJIH:
Za \$5.00 pošljite.....\$5.75 Za \$10.00 pošljite.....\$10.85
Za \$25.00 pošljite.....\$26.00

Vsa pisma pošljite na:

John Jerich

1849 W. CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS

IZ GORIŠKE, PRIMORJA IN ISTRE

Nazadovanje rojstev v Trstu

Nedavno so bili objavljeni glavni populacijski podatki za preteklo leto. Kakor poročajo listi, je bilo lani na vsakih 10,000 prebivalcev rojenih v goriški pokrajini 191, v tržaški 163, v pulski 220, v reški 195, v neznatni zadrski pokrajini pa 386 otrok. Med vsemi 94 pokrajinami je bila zadrška pokrajina na prvem, tržaška pa na 82. mestu. V pokrajinskih glavnih mestih pa se je rodilo: v Zadru po 394, v Puli po 177, na Reki po 184, v Trstu po 142, v Gorici pa po 188 otrok na vsakih 10,000 ljudi. Zadar je bil na drugem mestu, Trst pa na 87. mestu.

To poslednje dejstvo je izzvalo v tržaški fašistični javnosti veliko pozornost in vzne mirjenje, ki ga "Popolo di Trieste" tudi posebej beleži. List priprija, da je glavni vzrok nazadovanja rojstev v Trstu očitno le prostovoljna sterilnost ljudi, pojav, ki je predvsem moralnega značaja. "Piccola" ga smatra glede na uspešni razvoj Italije na raznih področjih, za neke vrste izdajstvo, s katerim naj bi se izpodkopaval obstoj naroda in države.

Dejansko so rojstva v Trstu znatno nazadovale. L. 1800 jih je bilo po 480 na 10 tisoč prebivalcev, l. 1870 po 420, 1890 po 340, 1910 po 320, 1920 še po 300, l. 1925 le še po 170, l. 1928 po 150 in lani 142 otrok na vsakih 10,000 prebivalcev. Posebno velik je bil padec rojstev od l. 1920 do 1925. Tedaj se je pričelo omejevanje priseljevanje ljudi iz bližnjih podeželskih krajev, zato pa je naraslo priseljevanje iz drugih pokrajin. Tudi vobče so se ljudje pričeli prilagajati novim kulturnim, socialnim in gospodarskim razmeram.

Borba proti malariji

V Trstu je zasedal pokrajinski odbor za borbo proti malariji, ki se še zmeroma pojavlja zlasti v krajih onstran Dberdoba. V Trstiču so že pred leti ustanovili diagnostični center, ki nadzira in podpira delovanje zdravnikov v posameznih krajih. V Škocjanu ob Soči imajo tudi posebno sanitetsko postajo. Na seji odbora je podal predsednik avtonomnega zavoda za borbo proti malariji v severovzhodnih pokrajinah dr. Garioni daljši poročilo o delovanju zavoda v preteklem letu. Poročal je tudi o novem dekretu, s katerim bo v najkrajšem času zavod preurejen in izpopolnjen.

Potrjena obsodba

Rimsko kasacijsko sodišče je potrdilo sodbo raškega prizivnega sodišča, po kateri sta bila tihotapca Vincenc Baraga in France Kruh obsojena na smrt oziroma na doživetno ječo, ker sta v marcu 1936 na Snežniku ubila finančnega stražnika Josipa Manco, drugega pa hudo poškodovale.

Društvo sv. Vida

štev. 25, K.S.K.J.
CLEVELAND, O.
Leto 1936.
Predsednik: Frank Habich, 6310 Carl Ave.
Tajnik: Anthony J. Fortuna, 1093 E. 64th Str.
Blagajnik: Anton Korosec, 1063 Addison Rd.
Zdravniki: Dr. J. M. Seliskar, Dr. M. J. Oman, Dr. L. J. Perme, Dr. A. J. Perko, Dr. A. Skur in Dr. F. J. Kern.

Društvo zbora vsako prvo nedeljo v mesecu v spodnjih prostorih stare šole sv. Vida ob 1:30 popoldne. Assesment se prične pobirati opoldne. Na domu tajnika pa vsakega 10. in 25. v mesecu.

marca.

Smrtna kosa. V Podgori pri Gorici je nepričakovano umrl g. Anton Terpin, v vsej goriški okolici znani in spoštovani posestnik in gostilničar. Bil je neumorno priden in delaven. Z neugnano skrbjo je ustvaril lepo domačijo in bil v vsakem pogledu vzoren, značajan mož, ki bi marsikomu lahko služil za zgled. Dosegel je častljivo starost 86 let, toda do zadnjega je živahno pomagal v svoji gostilni.

Novo javno delo v Trstu.

Tržaški mestni svet je sklenil povečati sedanje staro magistratno poslopje, ki je bilo zgrajeno še pod Avstrijo pred 61 leti. Kot vzrok temu navajajo, da je postalo staro poslopje spričo velikega razvoja mesta pretesno. V načrtu je, da se napravi k staremu poslopju nekateri prizidki, ki naj bi se zgradili postopno v nekaj letih.

Novo zavetišče za deco.

Upravni odbor znane šolske družbe "Italia Redenta" je na svoji poslednji seji sklenil ustanoviti večje zavetišče za rudarsko deco v novi naselbini Raši v Labinščini. Zavetišče bo pričelo delovati v najkrajšem času. Pretežni del rudarskih družin v Raši je iz Istre. Zato bo, kakor zatrjujejo listi, vzgoja njihovih otrok v tem zavetišču toliko večjega pomena.

Kaznovani trgovci. V Labinščini je nekaj trgovcev zadnje

čase prodajalo slabše vrste olja za fino olivno olje. Na prijavo nadzorstvenih organov jih je labinško sodišče obsodilo na več tisoč lir globe. Obsojeni so bili Josip Lizul od sv. Martina na 1,000, Franja Klapis od Sv. Nedelje, na 300, Anton Morel in Marija Morel iz Labrna pa na globo po 500 lir.

Veliko odgovornost imajo stariši radi tega, kak tisk naročajo in imajo pod svojo streho.

Društvo sv. Jožefa

štev. 53, KSKJ, Waukegan, Ill.
36 leto pri K. S. K. Jednoti.
Seja se vrši vsako drugo nedeljo ob 9:30 zjutraj. — Sprejema vse slovenske katoličane od 16. do 55. leta v odrasli dolet; in v mladinski oddelci od rojstva do 16 leta.
Skupna društvena imetja znašajo nad \$16,000.00. Skupno število članstva 484 članov(ic).
Nadaljna pojasnila se dobe od sledečega odbora:
Math Slana, ml., preds.
Mike Opeka, blag.
Joseph Zorc, tajnik

ZA RAZNA

električna dela

se rojakom v Chicagi
vljudno priporoča

MILAN MEDEN

Pokličite:

LAWndale 7404

HRVATSKI MOLITVENIKI

ki jih ima v zalogi Knjigarna Amerikanski Slovenec:

MJESEC LISTOPAD. Platno vezane, rdeča obreza..... 60c
VRTIČ GOSPODINJI. Bele koščene platnice, zlata obreza.....\$1.25
SLAVA BOGU. Fine usnjate vatirane platnice, zlata obreza.....\$1.75
VRTIČ GOSPODINJI. Usnjate vatirane platnice, zlata obreza.....\$1.75

Naročilom priložiti denar v gotovini ali Money orderu in pošljite na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Rd.,

Chicago, Illinois

"Dušica"

ROMAN
Spisala B. Orczy
Prevedel Paulus

"Bojijo se ga tukaj! Toliko jih je že rešil, ki jih je odbor za javno varnost že obsodil na smrt!"

"Bog daj, da bi jih rešil še mnogo!"

"Ah, gospod, — ubogega fantka-kraljiča! Da bi njega rešil iz tempeljske ječe!"

"Se vam smili, gospodična?"

"Vsaki poštenji ženski v Franciji se smili, gospod! O —!" je vzkliknila navdušeno in ploskala z rokami ter gledala Armanda z velikimi očmi, polnimi solz. — "O —, če bi vaš plemeniti junak "Dušica" hotel rešiti nedolžnega otroka, iz vsega srca bi ga blagoslavljal za njegovo plemenito delo in — in pomagala bi mu kar je v mojih slabih močeh!"

"Naj vas Bog blagoslovi za vaše lepe besede!" je tedaj vzkliknil Armand.

Njena lepota, njena mičnost, njena prav ženska ljubkost ga je premagala, stopil je korak bliže in pokleknil pred njo.

"Že sem izgubljal vero v svojo ubogo, zapeljano domovino, mislil sem, da so vsi ljudje hudobni in nizkotni, kar jih je v današnji Franciji —"

Na kolenih vas zahvaljujem za vaše sladke besede, za vašo nežna čustva, ki jih negujete do nesrečnega prestolonaslednika. Podpri ste mojo vero in moje zaupanje v bodočnost moje domovine, naše uboge, težko preizkušene Francije!"

Ni zadrževala solz. Lahko so ji prišle, kakor otroku.

In ko so se ji zbirale pod dolgimi trepalnicami in se ji trkljale po svežih licih, je bila še lepša v svoji nežni dekliski otožnosti. V eni roki je držala droben svilen robček in si ga pritiskala na oči, drugo roko pa je nehote in nevede prepustila Armandu.

Vijolice na njenem krilu so duhte in tiho je bilo v sobi. Armand je klečal pri njenih nogah in ji poljuboval roko.

Idealist je bil.

Ne more se reči, da bi se mu bilo že oglašilo v srcu mogočno čustvo prave ljubezni. Le mamečemu čustvu se je vdajal z vso svojo mlado dušo, z vso vročerkvostjo Francoza.

Zunaj pa je divjal svet svojo odurno, brezsrčno pot. Ljudje so se sovražili, so se morili in se preganjali. Semkaj v sobo ni prodril noben obupen krik, niti misel ne na strašno, odurno resničnost življenja —

Če bi bil Armand tedaj odšel in če se ne bi bili pripravili dogodki, ki jim je bil on sam pravi vzrok, bi bil ostal zanj prizor v budoarju gospodične Lange prijeten spomin, duhteč po vijolicah — drugega pa nič.

Toda dogodki so se razvili drugače —. Armand je govoril nežne besede. Ali so ga ganile njene solze ali njene lepe oči, ali ga je omamil vonj vijolic, — kdo ve.

Pa zdelo se mu je, da če se še enkrat pritrdi takale solzica iz njenih velikih otožnih oči, da jo mora posušiti s poljubom prav na izvirku —

Ni ju še premagovala strast, mlada sta bila in krute resničnosti življenja si še nista okusila. Ni še bila prava ljubezen, tole kar ju je vleklo drug drugemu v naročje, kajti nista se še oglašili v njunem življenju nesreča in žalost —

Armand je dvignil žareče lice v nemi prošnji za prvi poljub. In že ga je tudi bila pripravljena dati.

Tedaj pa so zabobneli težki koraki na stopnicah, kričanje in vpitje je zadonelo in nato je planila v sobo gospa Belhomme, hišna, vsa prestrašena in trepetajoča.

"Ivanka —! Ivanka —! Dete —! Strašno! Strašno —! Moj Bog, moj Bog, kaj bo —?"

Padla je na stol, si pokrila obraz s predpasnikom in zajokala.

Nista se genila.

Armand je ostal na kolenih, gospodična Lange je obsedela na divanu in gledala v Armanda z velikimi prestrašenimi očmi. Nista se ozirala po hišni, zdelo se je da se je niti ne zavedata.

Čula sta oba topot umerjenih korakov na stopnicah, čula, kako so se koraki ustavili na hodniku in čula tudi kratko, rezko povelje:

"Odprite! V imenu naroda!"

Le predobro sta vedela, kaj pomenijo te besede. Da so bili predgovor k strašni žaligri. In ta je imela je dvoje dejanj: zapor, ki je bil neizogiben, in guillotina, ki je bila več ko verjetna.

Pogledala sta si v oči.

Pred par trenutki še sta se igrala s svojimi čustvi, vdajala sta se jim, ker sta bila mlada, lahkinih src.

Pa par trenutkov je zadostovalo, da sta dozorela. In dozorelo je tudi čustvo, ki je vzniklo med njima.

V tem enim samem nemem pogledu je ležalo celo življenje. Pogledala sta se, vedela sta, da ju nobena sila na svetu ne more več ločiti.

Obenem z bridkostjo življenja je prišla v njuna srca tudi ljubezen —. Pa ne sanjavo, negotovo, zmedeno čustvo, ampak resna, trdna vez, ki ju je zvezala za vse življenje.

Ivanka je pogledala mladega moža pred seboj. Armand ji je poljubil roko —

"Teta Marija!"

Gospodična Lange jo je poklicala. Pa njen glas ni bil več glas brezbriznega otroka. Odločen je bil, hladen, trd.

"Teta Marija!" je zaklicala še odločneje. Postarna ženica je še vedno tarnala in jokala. Ni vedela za drugega ko za svoj veliki, nepremagljivi strah.

"Odprite! V imenu naroda!" je ponovil robot glas na hodniku.

"Teta Marija, če vam je življenje ljubo, pomirite se!"

"Kaj bo —? O Bog, kaj bo —?" je tarnala gospa Belhomme. Pa spustila je predpasnik in nekoliko začudeno pogledovala po gospodični Lange, ki je na mah govorila tako čudno, zapovedujoče, odločno, prav kot bi ne bila več prejšnja njena mirna, mehka Ivanka.

"Prav ničesar se vam ni treba bati, če le ubogate, kar vam bom naročila!" je nadaljevala Ivanka mirno. "Če se bodele bali, smo vsi izgubljeni. Če vam je vaše in moje življenje drago, premagajte se!"

Dekletove mirne, odločne besede so vplivale.

(Dalje prih.)

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

TO IN ONO IZ DOMOVINE

Jubilej šole.

Letos bodo v Studencu pri Sevnici na Štajerskem slavili šestdesetletni jubilej ustanovitve tamošnje ljudske šole. Priprave za proslavo so že v teku.

Iz navade

Marička Glavičarjeva z Jesenic, stara komaj dobrih 34 let, je tatica iz navade. Kljub svoji mladosti, ima v registrih zapisanih že 20 kazni zaradi večjih in manjših tatvin. Skvarila jo je slaba družba. Sedaj je bila obsojena na 8 mesecev strogega zapora, ker je v Ciglanici pri Škofljici ukradla neki Uršuli Dreškovi 130 dinarjev.

Nesreča s sanmi

V Srednji vasi v Bohinju se je Martin Urbanc iz Stare fužine peljal z družbo na saneh. Na ostrem ovinku so se sani zaleteli v hišo in se povsem zdrobile. Urbanc je dobil težke poškodbe in so ga morali odpeljati v bolnico.

Avtomobili v Jugoslaviji

Po statistiki je v Jugoslaviji komaj 13.000 avtomobilov, ki potrošijo na leto 400.000 hektolitrov bencina. Jugoslavija ima manj avtomobilov kot jih ima Madžarska, Rumunija ali Avstrija, pa čeprav je večja od katerekoli teh držav.

Koruzna za potrebe

Iz St. Jerneja poročajo, da je pomožni odbor, kateremu načeljuje dekan Anžič, razdelil pred kratkim 8000 kilogramov koruze. Poleg tega je tudi občinska uprava doslej nabavila tri vagonne koruze in jo razdelila med najrevnejše sloje po globoko znižani ceni.

Nesreča pri smučanju

Mizar Martin Rozman od Sv. Lovrenca pod Prožnim na Spodnji Hudinji je pri smučanju na Teharju nesrečno padel in so ga morali odpeljati v celjsko bolnico.

Smrt dobrotnice

Na obisku pri svojih sorodnikih v Sv. Andražu v Labud-

ski dolini je umrla v starosti 74 let Marija Pungertjek, ki je bila 32 let gospodinja v Racerdvoru pri Mariboru, bila je velika dobrotnica revežev, katero so poznali vsi, ki so bili potrebni pomoči.

Nesreča

Ko je 24 letni delavec Karol Ošep iz Solčave, ki je zaposlen pri oskrbništvu škofijskih posestev v Nazarih pri Mozirju spravljal hlode po drči v dolino, ga je zadel velik hlood in ga močno poškodoval, da so ga morali odpeljati v celjsko bolnico.

Zrtev dela

Pri delu v rudniku v Zabukovcih je prišel med dva vozička 38 letni rudar Štefan Goršek iz Migojnice pri Grižah. Vozička sta ga močno poškodovala in so ga morali odpeljati v bolnico v Celje.

Nezgod

Težka nezgoda je zadela Marijo Meško, posestnico v Podgorcih pri Sv. Lenartu ob Veliki Nedelji in so jo morali odpeljati v ormoško bolnišnico.

Napaden

V Dragi pri Stični na Dolenskem je nekdo napadel posestnikovega sina Franceta Jakoša ter ga s kolom udaril po roki in hrbtu. Prizadejal mu je tako hude poškodbe, da so ga morali odpeljati v bolnico.

Dve nesreči

V Zlatečah pri Novi cerkvi si je pri sekanju drv presekalo žilo na levi nogi 30 letni Leopold Tratnik. — V gozdu je prav nevarno padel in se hudo poškodoval 69 letni železovnikar v poklju Ivan Kreuh iz Teharja.

Za zločin

Pred okrognim sodiščem v Mariboru je bil obsojen na štiri leta in en mesec robije 22 letni Alojz Kovačič, viničarski sin iz Gocetinev, ki je v nekem prepriju najprej ranil sestro v pljuča, potem pa z

ZNIZANA CENA!

Preostalo je še nekaj izvodov poezij

"IZ ŽIVLJENJA ZA ŽIVLJENJE"

zložil in izdal

IVAN ZUPAN

urednik "Glasila K. S. K. J."

6117 ST. CLAIR AVE.

CLEVELAND, OHIO

Cena 50c s poštnino vred.

Naročite jih sedaj, dokler zaloga ne poide!

23 LET IZKUŠNJE

Pregleduje oči in predpisuje očala

DR. JOHN J. SMETANA

OPTOMETRIST

1801 So. Ashland Avenue

Tel. Canal 0523

Cradne ure vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

ostrino zadel svaka Šafariča v hrbet ter mu tako povzročil smrtno rano.

Spomenik hrvatskemu junaku

Lani je preteklo 400 let odkar je v trdnjavi Klis južnaške smrti umrl njen branitelj Peter Kružič. Sedaj sta dva društva iz Zagreba sklenila, da se pridedi temu kršćanskemu junaku in borce proti Turkom meseca maja velika proslava, pri kateri bodo v Klisu vzidali junaku Kružiču spominsko ploščo.

Kap

Na celjski postaji se je pri pregledovanju kretnic nenadoma zgrudil na tla 50 letni železniški ključavničar Karl Gračner iz Celja. Nezvestnega so odpeljali v bolnico, kjer je nekaj ur za tem podlegel.

Širite in priporočajte list "Amerikanski Slovenec"!

V NAJEM

se odda stanovanje s 5 sobami, v katerem je elektrika, voda, plin. Vpraša se na 1915 W. 23rd Street, Chicago. Lastnik je doma v soboto in nedeljo.

NASLOVI

diplomatskih predstavništev Jugoslavije v Ameriki

Poslaništvo Jugoslavije

Legation of Yugoslavia

1560 — 16th Street

Washington, D. C.

Jugoslovanski Konzulat:

Consulate General of Yugoslavia

745 Fifth Avenue,

New York, N. Y.

Consulate General of Yugoslavia

840 N. Michigan Ave.

(6th floor)

Chicago, Ill.

Za Velikonoč

Ako Vam razmere dopuščajo, se bodele gotovo tudi letos spomnili svojcev v starem kraju za praznike z malim darom v obliki denarne pošiljke. Naše cene za pošiljke so:

Din 200 za	\$ 5.00	Lir 50 za	\$ 3.40
Din 500 za	11.65	Lir 100 za	4.25
Din 700 za	16.25	Lir 200 za	12.25
Din 1000 za	23.00	Lir 300 za	18.00
Din 2000 za	45.00	Lir 500 za	29.50
Din 5000 za	112.00	Lir 1000 za	57.00

Pri večjih zneskih se daje sorazmerno popust. — Pošiljamo tudi v dolarjih. — Nakazila izvršujemo tudi brzojavno.

SKUPNA POTOVANJA

Kakor vsako leto priredimo za svoje rojake tudi letos več skupnih potovanj v stari kraj in sicer:

11. MAJA se vrši majsko potovanje na modernem orjaškem brzoparniku QUEEN MARY.

1. JUNIJA bo prvi poletni izlet na gigantskem rekordnem brzoparniku NORMANDIE. Ta dan odpotuje tudi prva skupina izleta Slovenske ženske zveze. Vsakdo je vabilen, da se pridruži.

22. JUNIJA odpotuje druga in glavna skupina izleta Slov. ženske zveze. Vsi rojaki in rojakinje so vabilni, da se pridružijo. Potnike tega potovanja spremlja podpisani Leo Zakrajšek, ki bo skrbel za udobno potovanje svojih potnikov.

Za cene kart in druga pojasnila pišite na spodaj navedeni naslov.

NOTARSKA OPRAVILA

Kadar rabite pooblastilo ali kako drugo listino za stari kraj, bodele najboljše storili, ako se obrnete na naš naslov:

LEO ZAKRAJŠEK

General Travel Service, Inc.

302 East 72nd St., New York, N. Y.

Velikonočne razglednice

tiskane v slovenskem jeziku imamo v zalogi:

VELIKE RAZGLEDNICE z lepimi slikami, s slovenskim pozdravom v kuvertah stanejo komad po .....10 centov.

MALE RAZGLEDNICE v obliki dopisnic, pa stanejo po 5 centov komad, ducat pa 40c

Naročila sprejema:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

NOVI SVET

je poučen, zabaven in zanimiv slovenski mesečnik v Ameriki.

Prinaša zanimive zgodovinske podatke o ameriških Slovencih, poučne članke, zanimive črtice iz življenja slovenskih izseljencev in lepe povesti. Stane na leto samo \$2.00; za Kanado in inozemstvo \$3.00. — Naročnino je poslati na:

NOVI SVET

1849 West Cermak Road,
Chicago, Illinois